

**POHJANMAAN SYÖPÄYHDISTYS –
ÖSTERBOTTENS CANCERFÖRENING RY.**

TOIMINTASUUNNITELMALUONNOS VUODELLE 2016

Toiminnanjohtajan ja työvaliokunnan esitys hallituksen kokoukseen 8.10.2015

YHDISTYKSEN TARKOITUS JA JOHDANTO TOIMINTASUUNNITELMAAN

Yhdistyksen tarkoituksena on työskennellä kolmen Pohjanmaan maakunnan alueella syöpäsairauksien ehkäisemiseksi ja syövän seuraamusten vähentämiseksi (sääntöjen 2. pykälän 1. momentti).

Pohjanmaan Syöpäyhdistys on osa suomalaista syöpäjärjestökokonaisuutta. Suomen Syöpäjärjestöjen (Suomen Syöpäyhdistys, SSY) toiminnan painopisteinä vuonna 2016 tulevat olemaan syöpäpotilaiden tuki ja neuvonta sekä kokonaisvaltainen terveyden edistämiseen tähtäävä työ. Lisäksi keskitytään Suomen Syöpäyhdistyksen oman toiminnan ja palvelujen laadun kehittämiseen. Suomen Syöpäyhdistyksen yksi toimintavuoden päätavoitteista on uuden strategian toimeenpano.

Nämä painopisteet johdattelevat myös Pohjanmaan Syöpäyhdistyksen toimintaa vuonna 2016. Edellä mainittujen lisäksi jatkamme normaalien toimintojen kehittämistä ja vahvistamista. Näitä ovat terveyden edistäminen, potilaiden ja omaisten sopeutumisvalmennus sekä omatoiminen varainhankinta. Lisäksi toimintamme erityispiirteitä vuonna 2016 ovat vahva sitoutuminen palliatiiviseen hoitoon, ruotsinkielisten palveluiden koordinoituvastuu sekä yhdistyksen toiminnan 60. vuosi, jota tullaan juhlistamaan yhteisellä juhlagaalalla 18.11. sekä kansalaiskeräyksellä. Juhlavuoden näkyvillä tapahtumilla tuemme myös keräystä. Pohjanmaan Syöpäyhdistykselle merkittävänä mahdollisuutena on yhden strategian kärkihankkeen, Järjestötoiminnan kehittämisen projektina oleva ruotsinkielisten palveluiden koordinoituvastuu, joka käynnistyy vuoden 2016 alusta.

ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ – TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Terveyskasvatusta jatketaan edellisten vuosien kokemusten pohjalta sekä yksilöille että yhteisöille suunnattuna. Päämääränä on saada kansalaiset tietoisiksi syöpään sairastumisen riskitekijöistä, ja omalla terveyskäyttäytymisellään minimoimaan ne.

Geneettisen syövän neuvontapalvelua jatketaan yhdistyksen toimistoissa, samoin ihon auringonsietokyvyn testauksia. Lisäksi järjestetään eri ryhmille ja yhteisöille luentotilaisuuksia yleisimmistä syöpätaudeista sekä keinosta vähentää sairastumisriskiä. Järjestetään syyskaudella vaihtuvateomainen syöpäviikko (lokakuussa teemana Roosa nauha) ja siihen liittyviä tempauksia ja luentoja. Terveyskasvatuksessa pyritään toimimaan Suomen Syöpäyhdistys ry:n terveyskasvatusosaston tuella ja ohjauksessa.

Pääpaino terveyden edistämisen työssä on edelleenkin tupakan vastustamisessa. Tupakkaterveyskasvatusta jatketaan edelleen aktiivisesti. Kohderyhmänä on nuoriso ja nuoret

aikuiset, ja se pyritään tavoittamaan koulu- ja yrityskäynneillä. Tavoitteeksi asetetaan yhteensä 10 vierailua toiminta-alueen oppilaitoksissa ja yrityksissä ja tupakkaterveyskasvatuksen saajien yhteismääräksi noin 800 oppilasta. Tupakkaterveyskasvatusta harjoitetaan yhteistyössä Ehyt ry:n kanssa erityisesti Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella ja osallistutaan aktiivisesti erilaisiin Savuton kunta -hankkeisiin.

Aikuisväestölle järjestetään edelleen tarpeen vaatiessa tupakasta vieroituskursseja yhteistyössä yritysten ja kuntien kanssa. Uusi vieroituskonsepti - 28 päivää ilman – otetaan vihdoin tuotantokäyttöön yhdistyksen ennaltaehkäisevässä työssä.

SYÖVÄN VARHAISTOTEAMINEN

Yhdistyksen omistama sytologian laboratorio Oy Cytlab Ab:n omistus pyritään toimintavuoden aikana järjestelemään uudeleen.

Mikäli suunniteltu omistusjärjestely ei toteudu tekee laboratorio tekee erillisenä osakeyhtiönä talousarvioonsa pohjautuvan toimintasuunnitelman sekä talousarvion. Vuonna 2016 kohdistuu laboratorioon toimintaan ja kannattavuuteen painetta kohdunkaulan syövän seulonnassa mahdollisesti tapahtuvien muutosten sekä kiristyvän kilpailutuksen ja kilpailun sekä laboratorioille asetettujen vaatimusten takia. Laboratorion kannattavuus on turvattava.

Osallistutaan mahdollisiin uusiin syöpäseulontoihin, mikäli nämä todetaan mielekkäiksi. Seurataan suolistosyövän kokeiluseulontoja, edistetään sekä kuntien että ihmisten osallistumista niihin.

Yleisölle maksuttomia luomitarkastuksia järjestetään 10 - 12 kappaletta eri puolilla toimialuetta talousarvion puitteissa yhteistoiminnassa potilaskerhojen kanssa. Luomitarkastusten tekeminen sairaanhoitajan toimesta – ilman lääkäreitä, mahdollistaa määrän kasvattamisen. Keskustoimistolla ja neuvonta-asemilla järjestetty luom

Edistämme syövän varhaista toteamista myös järjestämällä pohjalaisille naisille rintojen omatarkkailuun liittyvää tietoa ja koulutusta erilaisissa yleisötilaisuuksissa.

SOPEUTUMISVALMENNUS- JA TUKIPALVELUT

Vuosittain sairastuu yhdistyksen toiminta-alueella arviolta noin 2700 henkilöä syöpään. Yleisimpiä syöpiä ovat edelleen miesten eturauhasen syöpä ja naisten rintasyöpä.

Tavoitteena on saattaa mahdollisimman moni sairastunut syöpäjärjestöjen tukipalveluiden ja sopeutumisvalmennustoiminnan piiriin. Kehitämme edelleen kuntoutuksellista yhteistyötä julkisen sektorin laitosten ammattilaisten kanssa tavoitteena katkeamaton kuntoutuspolku sairaalasta alkaen. Syöpäyhdistyksen haasteena on saada syöpäpotilas ja hänen omaisensa tietoiseksi siitä avusta, mitä syöpäyhdistyksen eri palvelut ja toiminta voisivat potilaalle ja hänen omaiselleen antaa.

Uutena sairastuneiden tukimuotona käynnistyy Kokkolassa rintaproteesien välitystoiminta ja psykososiaalisen tuen kartoituspalvelu Keski-Pohjanmaan alueen rintasyöpäpotilaille. Tämä sillä edellytyksellä että menestymme palvelun kilpailutuksessa.

Yhteistoiminnassa Härmän Kuntokeskuksen kanssa tullaan järjestämään 19 kpl viikon pituisia KELAn rahoittamia internaattikursseja. Raha-automaattiyhdistyksen tuella järjestetään yhdistyksen toimesta yksi internaattikurssi, sekä kolme avokuntoutuskurssia. Kuntoutuksen markkinointia nimenomaan hoitoketjussa pyritään edelleen parantamaan. Myös kuntoutuksen vaikuttavuuden arviointia kehitetään edelleen yhdessä SSY:n osaamisen ja muiden kumppanien avulla. Erityisesti yhteistyö keskussairaaloiden kanssa tulee tiivistymään. Avokuntoutuskurssien yhteydessä pidetään Keskussairaalan toimesta ns. Ensitetopäivä, jolloin keskitytään syövän hoitoon liittyvään tietoon.

Yleisimpien syöpäpotilasryhmien (eturauhas- ja rintasyöpä-) keskusteluryhmätoimintaa jatketaan kaikissa toimistoissa. Vertaisryhmätoimintaan (potilas ohjaa keskusteluryhmää) panostetaan myös, koska nämä ryhmät kehittyvät usein uusiksi potilaskerhoiksi tai niiden esiasteiksi. Edelleen tarjotaan potilaille kuvataideterapiaa ja luovaa toimintaa, vuonna 2016 on vuorossa Pietarsaaren seutu. Jokaisen maakunnan alueella toimii yhdistyksen liikuntaryhmiä, näiden liikuntaryhmien omavastuuosuutta pyritään kasvattamaan, jotta varoja voitaisiin käyttää vastasairastuneiden potilaiden liikuntamahdollisuuksiin

Vapaaehtoisten avulla kehitetään edelleen syöpään sairastuneiden tukihenkilötoimintaa. Uusien tukihenkilöiden kouluttaminen jatkuu, myös olemassa olevien tukihenkilöiden työnohjaus ja jatkokoulutus jatkuu. Syöpäjärjestöjen vuonna 2015 käyttöönotettu uusi yhteinen koulutusmalli kehittyi ja sitä tarjotaan myös vertaisryhmien vetäjien koulutukseen.. Toiminnassa pyritään yhteistyöhön paikallisten ja alueellisten potilasosastojen sekä luonnollisesti muiden Syöpäyhdistysten kanssa.

Palvelut ovat edelleen maksuttomia, samoin kuin yhdistyksen muut psykososiaaliset tukipalvelut. Julkisyhteisöille ja yritykselle tuotetuista palveluista peritään maksu sopimuksen mukaan.

*PALLIATIIVINEN HOITOPALVELUY*hdistys jatkaa syöpäpotilaiden palliatiivista hoitotyötä Mustasaari-Vöyrin, K5:n (Maalahti, Närpiö, Kristiinankaupunki, Kaskinen, Korsnäs), Pietarsaaren seudun sekä Kokkolan-Kruunupyyn alueilla. RAY:n tuki palliatiiviselle hoidolle on loppunut jo vuoden 2014 lopussa, joten toiminta on 2016 alkaen oman rahoituksen ja erityisesti kuntien rahoituksen varassa. Kuntien kiristynyt talous luo osaltaan haasteita palliatiivisen hoidon rahoitukseen, tätä haastetta pyritään paikkaamaan keräyksellä vuoden 2016 aikana. Toiminnallisesti vuodelle 2016 leimallista on Sairaanhoidopiirikohtaisten saattohoitosuunnitelmien käytännön toteuttaminen.

Pietarsaarensuodun terveydenhoidon yhtymän Malmin sairaalan syöpäsairaanhoitajan tointa jatketaan edelleen painottamalla hoitajan neuvonnan ja tuen roolia hoitotyössä..

Palliatiivista/kotisaattohoitotoimintaa jatketaan myös Keski-Pohjanmaan alueella. Rahoitus hoidetaan osittain paikallisen ruotsinkielisen kerhon avustuksella, mutta yhdistyksen merkittävää osuutta pyritään keventämään saamalla rahoitusta myös paikalliselta terveydenhoidon kuntayhtymiltä. Mikäli rahoitusta ei saada joudutaan toiminnan laajuus ja painopiste arvioimaan uudelleen.

K5-kuntayhtymän kanssa (Maalahti-Korsnäs-Närpiö-Kristiinankaupunki-Kaskinen) vuoden 2011 alussa aloitettu saattohoitotoiminta jatkuu vielä ainakin vuoden 2016. Vuoden 2016 aikana pyritään neuvottelemaan uusi sopimuskausi ja -malli vuosille 2017-2019. Kuluvalle sopimuskaudella

Kuntayhtymä maksaa yli puolet kuluista ja yhdistys loput. Yhdistyksen rahoitusosuuteen käytetään keräysvaroja sekä paikallisilta saaduista lahjoituksista.

Vuonna 2016 jatketaan palliatiivisen hoidon tukea, koulutustoimintaa ja konsultointia E-P:n alueella. Samalla pyritään selvittämään mahdollisuuksia yhteistyöprojekteihin alueen toimijoiden kanssa. Keräysvaroista tullaan korvamerkitsemään varoja paikallisen palliatiivisen syöpähoidon kehittämiseen.

MUU POTILASTYÖ

Yhteistyö potilaskerhojen kanssa

Tuetaan jo toimivien syöpäpotilaiden paikallista ja alueellista osastojen toimintaa. Yhdistyksen toiminta-alueella on tällä hetkellä 21 toimivaa suomenkielistä ja 7 ruotsinkielistä potilaskerhoa sekä syöpää sairastavien lasten perheiden kerho. Muuten osastoverkko on tarpeeksi kattava ja osastojen muut toimintaedellytykset melko hyvät. Osastojen ja kerhojen avainhenkilöiden ja jäsenten ikääntyminen aiheuttaa haasteita toiminnan kehittämiseen. Alueelle ovat syntyneet myös ensimmäiset, osittain internetissä toimivat ns. potilasverkot. Ne toimivat osittain Syöpäyhdistyksen toiminnan puitteissa, ja niiden toimintaa voidaan tukea tapauskohtaisesti.

Järjestetään kummankin kieliryhmän kerhojen johtohenkilöille yhteisiä neuvotteluja toimintakauden aikana, sekä kerhojen ja yhdistyksen välisen yhteistyötoimikunnan kokouksia; yksi kevätkaudella (motivaatiopäivät) ja toinen syyskaudella. Järjestetään koko toiminta-alueen yhteisiä Potilaspäiviä. Suomenkielisten Potilaspäivä Jalasjärvellä 1.10. ja ruotsinkielisten Potilaspäivä Ahvenanmaalla 15.10.

Virkistystoiminta

Osallistutaan potilaiden valtakunnallisiin ja alueellisiin tapahtumiin. Tuetaan kerhojen virkistysmatkoja talousarvion puitteissa.

Avustustoiminta

Maksetaan edelleen ns. hoitopäiväkorvausta syöpäsairautapauksissa maksusäännön mukaan. Korvauksen suuruus on 4,00 € hoitopäivää kohti ja sitä maksetaan kertakorvauksena enintään 30 hoitovuorokaudelta. Syöpäsairaiden lasten perheille maksetaan kerta-avustuksena 700 €, Eppulit-vanhempainkerhon rahaston varoista. Tarveharkintaisia avustuksia myönnetään tarkoitukseen perustettujen rahastojen tuotoista hyväksytyin talousarvion ja taloudellisen tilanteen puitteissa.

TIEDOTUS

Sisäinen

Jäsenlehti Syöpä – Cancer tulee edelleen jäsenetuna kaikille jäsenille halutessa. Vuonna 2016 lehti ilmestyy 5 kertaa (yhden numeron ollessa kaksoisnumero) Ruotsinkieliset jäsenet saavat lehden väliin liitetyn ruotsiksi käännetyn lyhennelmän. Toiminnasta tiedotetaan mm. jäsenmaksutilillepanokortissa sekä internetissä. Potilaskerhot saavat säännöllisesti osastokirjeitä,

ja uudet potilasjäsenet mahdollisuuksien mukaan tietoja kurssitoiminnasta ja muista potilaiden tukimuodoista.

Ulkoinen

Yhdistyksen toiminnasta kerrotaan alueen lehdistössä ja sähköisissä medioissa. Sairaanhoidolaitoksiin ja terveydenhuollon toimipisteisiin toimitetaan säännöllisin välin päivitettyjä tiedotuslehtisiä. Yhdistyksen toimialueen terveyskeskuksiin tehtyjä informaatiotilaisuuksia jatketaan edelleen tavoitteena toimintakaudella saavuttaa noin puolet terveyskeskuksista ja asemista.

Yleisölle tarkoitettu yhdistyksen toimintaesite päivitetään vastaamaan toimikauden 2016 tilannetta.

Sähköistä tiedottamista (internet, Facebook, sähköposti) kehitetään edelleen. Vuoden 2016 aikana uusitaan yhdistyksen verkkoviestintä eli www-sivut. Uutena sähköisen tiedottamisen apuvälineenä toimivat Info-TV:t, joka asennetaan vuoden 2016 aikana myös Keski-Pohjanmaan Keskussairaalan syöpäpoliklinikalle. Aikaisemmin sellainen on asennettu Vaasan ja Seinäjoen Keskussairaaloihin.

Elämme kuitenkin vielä keskellä murroskautta, joten se mikä tehdään paperilla, tulee löytyä myös internetistä. Jäsenkunnan ikärakenne ja it-valmiudet huomioiden paperiviestintä on vielä etusijalla.

KOULUTUSTOIMINTA

Järjestetään työpaikkakoulutusta terveyskeskusten ja sairaaloiden hoitohenkilöstölle. Aiheena ovat eri syöpätaudit, niiden hoito ja järjestön toiminta. Pyritään osallistumaan keskussairaaloiden koulutustilaisuuksiin ja myötävaikuttamaan niiden onnistumiseen, hyvänä esimerkkinä palliatiivisen hoidon koulutus, jota järjestetään yhteistyössä Vaasan Keskussairaalan onkologian osaston ja yhteistyö Kokkolan terveyskeskuksen palliatiivisen poliklinikan kanssa.

VARAINHANKINTA JA TALOUS

Maksavie jäsenten määrän arvioidaan olevan 12.100 henkeä, jolloin jäsenmaksujen bruttotuotto on noin 266 000 €, eli yli kolmannes koko tulorahoituksesta, jäsenmaksun ollessa 22 €. Jäsenhankinta on tärkeä keino tulojen lisäämiseksi. Pyritään hankkimaan uusia jäseniä mm. juhlavuoden yleisötilaisuuksien sekä kerhojen toiminnan kautta ja avulla.

Adressien myyntiä yritetään toimikaudella edelleen laajentaa myös suomenkieliselle alueelle sekä kasvattamaan noin 50.000 euroon (vuonna 2015 noin 45.000 euroa). Yhdistyksen suurkeräys järjestetään vuoden 2016 aikana ja sen bruttotavoite on 450.000 euroa. Lisäksi jatketaan yhteistyötä valtakunnallisen varainhankinnassa Suomen Syöpäyhdistyksen kanssa osallistuen mm. Roosanauha- ja muihin varainhankintakampanjoihin.

Yhdistyksen hallussa olevien rahastoista jaetaan avustuksia niiden alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti.

TUTKIMUS

Myönnetään tutkimusrahastoista tutkimusapurahoja syöpätutkijoille rahastojen tuottojen sallimissa rajoissa.

Tuodaan näkyvästi esiin rahastoista jaettavat apurahat hakijoiden rekrytoimiseksi ja toisaalta yritysten/yhteisöjen saamiseksi mukaan rahastolahjoittajina.

HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT

Yhdistyksen vakituiseen henkilökuntaan kuuluu vuoden 2016 alusta 11 henkeä (Oy Cytlab Ab 3 henkeä). Toiminnanjohtaja työskentelee sekä yhdistykselle että Oy Cytlab Ab:lle. Työsuhteessa noudatetaan yksityisen Terveystieteiden tutkimuskeskuksen työsopimusta. Vastaavana lääkärimä toimii onkologian osaston ylilääkäri Antti Jekunen. Vuoden 2016 aikana tullaan jatkamaan erityisesti neuvontahoitajien työnjaon ja vastuualueiden täsmentämistä.

Palliativisen hoidon yhteistyö jatkuu Kuntayhtymä K5:n kanssa siten että kuntayhtymä ottaa suuremman osuuden kustannuksista. Sama kehityssuunta myös muiden kuntayhteistyökumppaneiden kanssa. Tällaisia yhteistyökumppaneita ovat Pietarsaari, Vöyri-Mustasaari, sekä erityisesti Kokkola-Kruunupyö -alue, missä kunnat osallistuvat palliativisen hoitamme kustannuksiin toistaiseksi vain pienellä osalla.

Vuoden 2016 aikana muuttaa Vaasan keskustoimisto uusiin tiloihin, mikäli tilajärjestelyistä päästään sopimukseen. Viimeistään tammikuussa 2017 olemme nykyisistä tiloista vapaat.

YHTEISTYÖ SIDOSRYHMIEN KANSSA

Keskeisenä sidosryhmänä potilastyön ja –palveluiden kehittämisen osalta on erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuolto. Jatkuva yhteydenpito sairaaloihin ja terveyskeskuksiin mahdollistaa toimimisemme oikealla tavalla, oikeassa paikassa ja oikeaan aikaan.

Jatketaan aktiivista yhteistyötä keskusjärjestön sekä muiden syöpäyhdistysten kanssa, samoin muiden sosiaali- ja terveydenhuoltoalan järjestöjen kanssa. Aktiivista yhteistyötä jatketaan myös opintotoiminnan keskusjärjestöjen kanssa hyödyntäen siten valtionapua toimintaan.